

PETNAJST PESMI

Lojze Krakar

BESEDO

Besedo — ki ne bo kakor cunjia papirja
ali gadji pogled, zorečo besedo
jetnika, ki sedi že od mladosti, besedo
s postavo trudnega, postaranega sodnika,
besedo iz dvoboja enakih, ne kričanja
histeričnega Hamleta začetnika, in ne vzdihov
iz prve zakonske noči, marveč moškost
slovesa z zadnjim otrokom, ki gre z doma,
besedo tudi z levim razbojnikom, ne sodbe
v imenu ljudstva skoz policijsko okence,
besedo z modrostjo osličje vdanosti
in z lastavičjo jasnostjo, z eksimsko hvaležnostjo
mahu, besedo iz trpežnega usnja,
ker je kraj vse bolj kraški in bomo, kot kaže,
najbrž še dolgo dolgo hodili!

MOSTU NI

*Ta stran naj kljub besedam,
ki jo bodo oskrunile,
ostane čista.
Čista kot nič,
preden ga spočnejo.
Čista, kot bi bil čist pomladni dan,
ki ga je že pred zarjo
zasul sneg.
In čista, kakor bi lahko ostala ti,
če ne bi bilo tebe
in njih in mene.
Ta stran je bila Bog,
zdaj ni več,
potem so ga ljudje molili in ubili.
Ta stran je bila seme,
ki je rastle v drevo
za tramove vislic.*

Ta stran naj ostane čista
kot groza pred prepadom,
mostu ni.

KRI, KI MISLI

Kri, ki teče,
kri, ki misli,
kri, ki hoče.
Misel s krono
misel z mečem,
misel — žena.
Laž je misel,
laž, ki kri je
naši strasti.
Strast izvirov
se izklokoče
v misli delte.

RAZBIL SEM VRC

Razbil sem vrč.
Zdaj pravijo, naj poberem vino.
Toda poberem lahko samo še črepinje.
Črepinje, otipljivost konca.

Na veliki petek pesmi
sem moral biti zraven, ko so se trgali
za njena oblačila. Zdaj sem gol, da še zemlja
šklebeče od moje nagosti.

Ostal bom tukaj na kamenju, sem mislil,
in čakal bom veter, da me obleče.
Ne, so rekli, ti se mu boš potožil,
veter pa je izdajalec.

Vse vem, pred mano
so odpirali srca zvezd in ukazali,
da moram molčati. A ne morem.
Umri, ker ne moreš, pravijo.

KAJ

Kaj mi je ostalo drugega,
če odštejem še sebe od trajanja?
Res samo groza, iztuljena
v nekaj krikih mojih prijateljev?
In to čakanje s šestimi stenami,
imenovano dom, to preštevanje
tistih, ki se me odrekajo
in koliko se jih spečalo je
s tem, čemur pravimo upanje?
Če prištejem še sebe, izračunati
morem na prste: ostalo je
malo, skoraj nič več od čakanja,
le dve, tri želje, krstimo jih:
dajte mi mir, sovražite me,
želim si domov, toda prej bi še
rad vsaj zaslutil, kje je to,
kamor tako vztrajno rijemo.
Tako je prav dobro, da moramo
priti na svet in ugibati,
zakaj pravzaprav odhajamo
nazaj kakor krti, ko rijemo
naprej, dokler nas ne ubijejo.

PARIS, BOIS DE BOULOGNE

V gledališču narodov igrajo nocoj žalujoče ostale Visitez
l'Allemagne Ne to ni gozd ta smrdljivi bois de. Mislim
na pesnika samoupravljalca, ki mi je nekoč izpulil
kruh iz ust Ne maram živih pešnikov rajši Prosim
opravičite mojemu soprogu izostanek od pouka Izostal
je zaradi pijanosti Rajši imam mulatko in kitajca Mulatka
nese na sprehod poln cekar prsi kakšni bodo njuni otroci
sprašujem drevesa In zakaj gnezdiijo v meni lastovke Vsako
jutro me zbudijo in takrat moram misliti Ohranite
zdrave zobe nosite črna očala kritike josipa v
visitez l'Allemagne Z žalostnim glasom slepe harmonike
mašuje nekdo v metrojskem hodniku

Pisatelj je ničla proti igralcu je rekel josip Toda kakšni
so otroci mulatk in kitajcev Zeleni odgovarja plakat in dodaja

alkohol ti odreže noge Brez nog bom hodil nabirat šmarnice
 na elizejske poljane volil bom franceljna nosil
 bom črna očala in ploskal v gledališču narodov
 žalujočim ostalim Filologi bodo rešili svet ko
 bodo našli zadnje vretence na repku črke
 a Dotlej bomo dalje ječali v temi Koliko
 je že rekla da stane soba Strinjam se iz prsti si ga
 naredil In lahko bi o tem napisal pesem Na severu
 živijo eskimi na jugu nihče Slepí harmonikar
 neusmiljeno mašuje sredi mravljišča

Iz prsti si ga naredil s kostmi in s kitami si ga
 sklenil Če pomešate čustva z bencinom dobite moderne
 pesmi Allors visitez l'Allemagne Presedlajte na
 ekvilibristiko Lahak kakor ptica tih kakor riba močan
 kakor slon V gledališču narodov ni kitajcev In jaz
 ne maram živih pesnikov Dva polna cekarja prsi Prosim
 opravičite mojemu najnovejšemu soprogu izostanek
 od pouka In nosite črna očala srečali boste
 črnega eskima Iz prsti si ga naredil s kostmi
 in s kitami si ga Pred uporabo premešati V gledališču
 narodov igrajo žalujoči ostali Žalujoče ostale In ostale
 žalujoče Premešati Bois de boulogne ni gozd

IZ FRANKFURTSKEGA NOTESA

Dežnik v popravilo. Vis. pesem.
 Vprašati, kje plešejo einsame Seelen.
 Goetz von Berlichingen + nogavice.
 ½ l. vodke. Rus. simbolisti.
 Skrajšati hlače. »Sex in der Ehe.«
 Prestaviti Briž. spom. na sredo.
 Krleža (koliko spisal!). Policija.
 Dobro pregledati oba Prešer.
 Liebesvereinigung (?). Plehe na čevlje.
 Schiller odpadel zaradi štrajka.
 60404 povabiti v Peking.
 (Tudi *Mickiewicz* imel noro ženo!).
 Snažilki rjuhe + k šefu (rože).
 Žiletke. Enciklika. Gate v pranje.
 Čudež ljubezni (vse golo) jutri.

Kafka zaljubljen v navadno gos (pisma).
Piši M. (event. za Božič).
Toal. papir. Srčne kapljice. Sapho.
V sob. zvečer TV Zimska pravljica.
V ned. bal. Petr. Keremp.

FAUST 1968 MARJETKI V SPOMINSKO KNJIGO

Marjetka, ne umri. To jutri pospravimo
in potem ti kupim antibebi bonbone.
Da boš lahko nalepila v srcece
še mnoge, ki želijo postati tvoje znamke
in ti bodo hvaležni šepetali: Marjetka,
tvoja koža je žamet na nebeškem prestolu.
Veš, zmeraj jih bo dosti, ki se bodo dali obesiti
zaradi Marjetk. In potem nalepiti.
Biti znamka sicer ni posebno junaško,
je pa prijetno. Sleci se, Marjetka.

EVROPSKI DEMOKRATICNI TISK POROČA

Veselite se, pobožne množice Zapada,
poslušajte, ljudstva, novico novic:
že celi dve uri nam vlada
3840 gramov težki princ.

Njegova milost nas blagoslavlja
in nas bo odslej vsak dan blagoslavljala
z naslovnih strani časopisov vseh strank
in vsak svoj nov gram bo posebej najavljala

pred raznimi malenkostmi, kot so vojne, pred novicami
o zadnjih revolucijah in o novem klanju,
in mi bomo z učenjaki vred z velikimi žlicami
zajemali iz modrosti njenega vreščanja.

In tisti dve milijardi, ki umirata od glada
in vesta, da bi od preobilne hrane še njegova milost dobila glistice,
bosta zdaj umirali laže in smehljaje, ker jim vlada
že celi dve uri 3840 gramov njegove milosti.

Mene, nesrečnika, pa je v tem svetem trenutku groza
 in v ustih imam nekaj kakor priokus božjega ropa,
 ker nisem umetnik, da bi izklesal v spomenik marmorno goro
 in napisal: SVOJEMU 3480 GRAMOV TEŽKEMU PRINCU
 SENILNA EVROPA.

PSI

Psi na verigi. In brez verige. Psi.
 Psi, če so s psicami. Ali z devicami. Psi.
 Ki nas oblajajo. Ki nas obližejo. Psi,
 ki nas zavohajo, kje naj nas ranijo, psi,
 dobro nahranjeni, sveže zdresirani
 skočijo vate in v nič razkrempljajo ti
 moškost, da nisi več. Ker nisi pes.
 Pes hočem biti. Pes za ubijanje
 psov. Ne za v posteljo, jaz bi spozabil se
 in jo zadavil, preden spočela bi
 novega pasježa. Psice, spočenjajte
 pse, ki nas ližejo, preden nas ubijejo,
 da bomo vedeli, končno izvedeli,
 kje je hudič, ki ga tisoč let iščemo
 in ne odkrijemo. Kdo nam razpraskal bo
 moškost v prihodnjem kacetu, kaj ljubijo
 poleg nas naše izvoljenke, koga sta
pravzaprav iskala Che Guevara in Kristus,
 moja prijatelja. Lajajte, psice,
 v resnico mrtvih prijateljev. Lajajte.

KORAKATI RITENSKO

Korakajmo ritensko, lajajmo, pesnimo,
 storimo že nekaj, karkoli, žgečkajmo se,
 obujmo si čevlje na glavo, vstanimo že
 končno spod mize, postali smo pametni!

Neki burkež pravi, naj bi še ostali,
 znanstvenik je in vztraja do uničenja,
 jaz pa odhajam z mislimi ritensko
 in s čevljem na glavi, misleč na predsednika.

Na nekem svečanem ritju skoz džunglo
so mu deli na glavo papirnate rože,
in mi deklamiramo po kongresih krokarjev,
še danes govore z rožami na glavi.

Rože, deklamiram, in ko vidim, da hodim še,
zažvižgam nazaj: korakati ritensko
drug drugemu v trebuh, prežvekovaje ljubiti se
bližnji, spečeni za toplo pojedino!

Kajti sreča je takole prežvekovaje ljubiti se
v zimski postelji, poslušati govore
z neobveznim poslušanjem in zvončkljati po ulici
v mesečno noč ob največji revoluciji

Korakati v trebuh bližnjega ritensko.

POLNOČNI VOLK

Hudo je, vem, a krik tvoj ne izboljša
sveta, samotni volk, samo zaklel sem,
ko sem te moral spet vsega v ranah
in lačnega na smrt poditi iz sebe
v nekoga drugega, da zgrizeš poleg
mojih kosti še neko drugo trudnost
ožilja v bele cunje, ki visijo
vsak dan, ko se srečavamo na cesti,
od naših okostnjakov kot zastave
zgubljene zmage. Učeni smo in modri
od svojih pesmi in računov, toda
volkovi ste bolj pametni, ker znate
prebrati iz pokončnosti poldneva,
kdaj bo spet pala noč in bodo naše
kosti, opoldan še tako zravnano
pojoče himno svojemu napuhu,
se same vam sesule v sveto skledo
za sladki lajež, ki noči pomlaja.

CRVI

Ko zemlja novo nam življenje usmeri,
podedujejo naše staro črvi.
Tako so naše usode tudi črvje:
ta gloje rablje in ima kot oni
bogato žetev in družino srečno,
spet drugi izgloje kmeta in orati
bo moral najbrž še na onem svetu,
in tretji, čigar žrtev bil je pesnik,
bo umrl prvi, ker preveč je videl.
In bogve, kaj izglojejo še črvi
s to našo revščino, pa vendar niso
nikoli kakor mi, še nikdar niso
ustanovili svojega kraljestva
in njega logičnih posledic: vislic.
Dobrotna zemlja, pravim zemlji, pusti,
naj zberejo se vsi ti črvi skupaj
in oni uredijo svet, naj oni
odpravijo kraljestva ta, ker vejo
več kot ljudje, saj so prebrali tudi
naše poslednje, najbolj blage misli.
Ne, pravi zemlja, najbolj blage misli
mrličev so še zmeraj vaše misli
in tudi črvji svet bi moral biti
na zemlji jasnejši, kot je tu spodaj,
jaz pa želim, da je tu spodaj moj,
teman in dober, mrtev in vseveden.

POTOVANJE

Kadar postane življenje
vlak skozi tujo pokrajino,
se pred sopotniki delamo,
kakor da spimo in ne vidimo.
Radi bi bili že tam, naš kovček
si je zaželel samote nekega hotela
s portirjem, ki nas ne bo spraševal po ničemer,
in s čistilko, ki nas zjutraj ne bo budila
s svojo resničnostjo.
Včasih je namreč smrtno važno, da ni v kupeju nikogar,
da nas ne budijo čistilke in natakarji z zajtrki,

da nas ne sprašujejo po zdravju in številkah izkaznice
in da ne skušajo govoriti v našem jeziku
o naši veri in materi.

Kajti kako strašen

je ta naš jezik,

če te v njem vprašajo, zakaj si rojen

ali povedo, kdaj odhaja tvoj vlak

in koliko moraš plačati za klavrno bivanje.

KONEC

Hotel sem že zagnati življenje,

te stare, raztrgane cunje, proč.

Pa mi je užaljeno reklo: le stori,

toda potem ne boš smel niti več na cesto.

Ampak na cesto še moram, sem rekel,

na cesto smejo iti celo razbojniki,

kam drugam pa tako ne mislim več hoditi,

že prevečkrat so naščuvali name pse.

In tako še zmeraj nosim te cunje

in z mano bodo s ceste odšle v grob.

Ne bodite hudi name, vi, ki se oblačite

po modi, spodobno, ne bomo se srečavali.

Pridno bom skrbel za vaš mir, ne skrbite,

ni me treba poznati, samo ne jezite se,

da ne hodim okoli takšen kot vi.

Vse sem izgubil na vaši loteriji,

ne morem se obleči bleščeče, ne morem več,

samo še tiho želim ob tej cesti

nekje ugasniti.

Takšen, kot sem.

In brez vas.

To je vse.